

KARTA PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	WYŻSZA INŻYNIERSKA SZKOŁA BEZPIECZEŃSTWA I ORGANIZACJI PRACY W RADOMIU						
Jednostka prowadząca	Wydział Budownictwa i Bezpieczeństwa Pracy						
Kierunek studiów	Bezpieczeństwo i higiena pracy						
Nazwa przedmiotu	Woda, ścieki i odpady produkcyjne						
Kod przedmiotu	Bhp/WŚOP						
Moduł	Kształcenie w zakresie przedmiotów kierunkowych - do wyboru						
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)							
Poziom kształcenia	Studia pierwszego stopnia						
Profil kształcenia	Praktyczny						
Forma studiów	Studia niestacjonarne						
Język wykładowy	Polski						
Typ przedmiotu	Obligatoryjny						
Wskazany semestr kształcenia	Czwarty-siódmy						
Całkowita liczba punktów ECTS	5						
Formy zajęć	Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Laboratorium	Projekt	Ćwiczenia terenowe		
Forma zaliczenia	Zal. na ocenę	Zal. na ocenę	Zal. na ocenę	-	-		
Liczba godzin	ST	70	40	15	15	-	-
	NST	30	10	10	10	-	-
Kierownik przedmiotu							
Prowadzący zajęcia							

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające	
Procesy jednostkowe stosowane przy oczyszczaniu ścieków. Metody unieszkodliwiania odpadów.	
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu	
Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi oczyszczania ścieków i gospodarki odpadami z uwzględnieniem systemów gospodarki odpadami przemysłowymi i technologii ich unieszkodliwiania.	

OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Efekty uczenia się w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu uczenia się Absolwent zna i rozumie:	W odniesieniu do kierunkowych efektów uczenia się	W odniesieniu do uniwersalnych charakterystyk I stopnia PRK	W odniesieniu do charakterystyk II stopnia PRK
W1	znaczenie pojęć: jakość wody, ścieków i odpadów przemysłowych,	K_W01	P6U_W	P6S_WG
W2	metody oczyszczania ścieków i unieszkodliwiania odpadów przemysłowych,	K_W04	P6U_W	P6S_WG
W3	procesy jednostkowe i rozwiązania technologiczne wykorzystywane do usuwania zanieczyszczeń ze ścieków i unieszkodliwiania odpadów komunalnych z uwzględnieniem gospodarki o obiegu zamkniętym	K_W04 K_W06	P6U_W P6U_W	P6S_WG P6S_WG
Efekty uczenia się w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu uczenia się Absolwent potrafi:	W odniesieniu do kierunkowych efektów uczenia się	W odniesieniu do uniwersalnych charakterystyk I stopnia PRK	W odniesieniu do charakterystyk II stopnia PRK
U1.	scharakteryzować metody oczyszczania ścieków i unieszkodliwiania odpadów,	K_U01	P6U_U	P6S_UW
U2.	scharakteryzować zagrożenia środowiskowe stwarzane przez odpady i ścieki przemysłowe,	K_U12	P6U_U	P6S_UW
U3.	dobrać procesy jednostkowe do usuwania wybranych zanieczyszczeń w ściekach oraz dobrać metodę unieszkodliwiania odpadów przemysłowych uwzględniając ich skład.	K_U18	P6U_U	P6S_UW
Efekty uczenia się w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
	Opis przedmiotowego efektu uczenia się Absolwent jest gotów:	W odniesieniu do kierunkowych efektów uczenia się	W odniesieniu do uniwersalnych charakterystyk I stopnia PRK	W odniesieniu do charakterystyk II stopnia PRK
K1.	dostrzec potrzebę podejmowania działań zmierzających do stosowania technologii pro-środowiskowych,	K_K02	P6U_K	P6S_KO
K2.	przekazywać wiedzę i informację w zakresie wpływu ścieków i odpadów przemysłowych na stan środowiska,	K_K08	P6U_K	P6S_KO P6S_KR
K3.	docenić znaczenie posiadania i aktualizowania przez całe życie wiedzy o zagrożeniach środowiska.	K_K01	P6U_K	P6S_KK

Treści kształcenia

Wykłady

1. Ogólna charakterystyka wody i ścieków. Wskaźniki ogólne zanieczyszczeń.
2. Substancje toksyczne obecne w ściekach przemysłowych.

3. Wymagania prawne dotyczące stopnia oczyszczania ścieków przemysłowych.
4. Metody oczyszczania ścieków przemysłowych (strącanie, neutralizacja, utlenianie, redukcja, wymiana jonowa, adsorpcja, procesy membranowe).
5. Klasyfikacja odpadów przemysłowych.
6. Odpady obojętne i niebezpieczne.
7. Ocena stopnia toksyczności odpadów.
8. Zasady gospodarowania odpadami przemysłowymi.
9. Metody unieszkodliwiania odpadów przemysłowych. Metody termiczne (spalanie, piroliza, unieszkodliwianie plazmowe).
10. Idea czystej produkcji.

Ćwiczenia

1. Przykłady oczyszczania wybranych ścieków przemysłowych: ścieki potrawienne, galwaniczne, z farbiarni, mleczarskie, wody kopalniane.
2. Przykłady zagospodarowywania odpadów przemysłowych - odpady z grupy 10-tej.
3. Przykłady unieszkodliwiania odpadów przemysłowych - odpady z przemysłu chemicznego, medyczne i radioaktywne.

Laboratorium

1. Sedymentacja w wodzie i ściekach.
2. Oznaczanie zasadowości ogólnej wód i ścieków wobec oranżu metylowego.
3. Oznaczanie zapachu i smaku wód oraz ścieków.
4. Oznaczanie barwy wód i ścieków.
5. Oznaczanie chlorków metodą miareczkowania azotanem srebra ze wskaźnikiem chromianowym.
6. Oznaczanie sumy wapnia i magnezu metodą miareczkowania.

Sposoby weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych

Efekty uczenia się w zakresie WIEDZY	
Symbol kierunkowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji
K_W01 K_W04 K_W06	Ocena aktywności na zajęciach, weryfikacja przyswojonej wiedzy z prowadzonych wykładów, znajomości przepisów i literatury przedmiotu, poprzez ocenę pracy zaliczeniowej, konsultacje indywidualne, ocenę prac ćwiczeniowych (np.: „Zaproponować metodę unieszkodliwiania określonego odpadu przemysłowego”), ocenę sprawozdań z ćwiczeń lab. (np.: „Oznaczanie barwy wód i ścieków.”).
Efekty uczenia się w zakresie UMIEJĘTNOŚCI	
Symbol kierunkowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji
K_U01 K_U12 K_U18	Ocena aktywności na ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych, ocena pracy ćwiczeniowej (np.: „Zaproponować metodę unieszkodliwiania określonego odpadu przemysłowego”) i ocena sprawozdań laboratoryjnych (np.: „Oznaczanie barwy wód i ścieków.”).
Efekty uczenia się w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH	
Symbol kierunkowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji
K_K01 K_K02 K_K08	Ocena zaangażowania na ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych, współpracy pomiędzy studentami w trakcie realizacji prac ćwiczeniowych podczas zajęć (ocena krytycznego spojrzenia na proponowane rozwiązania i uzyskane wyniki).

Kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się			
Efekt uczenia się	Na ocenę 3 student :	Na ocenę 4 student :	Na ocenę 5 student :
W1.	Zna podstawowe informacje o jakości wody i ścieków oraz odpadów przemysłowych.	Wie jak scharakteryzować jakość wody, skład ścieków i odpadów przemysłowych z uwzględnieniem substancji toksycznych.	Wie jak scharakteryzować jakość wody, skład ścieków i odpadów przemysłowych z uwzględnieniem substancji toksycznych oraz podaje przykłady toksycznego działania.
W2.	Zna metody oczyszczania ścieków i unieszkodliwiania odpadów.	Zna metody i oczyszczania ścieków i unieszkodliwiania odpadów oraz ich interpretację.	Zna metody oczyszczania ścieków i unieszkodliwiania odpadów oraz podaje analityczne przykłady
W3.	Wie jak zaprezentować ogólne informacje o zagrożeniach środowiskowych stwarzanych przez odpady i ścieki przemysłowe	Wie jak zaprezentować pełne informacje o zagrożeniach środowiskowych stwarzanych przez odpady i ścieki przemysłowe	Wie jak ocenić i porównać informacje o zagrożeniach środowiskowych stwarzanych przez odpady i ścieki przemysłowe
U1.	Potrafi omówić syntetycznie metody oczyszczania ścieków i unieszkodliwiania odpadów	Potrafi przyporządkować określone metody oczyszczania i unieszkodliwiania do różnych rodzajów ścieków i odpadów.	Potrafi przyporządkować określone metody oczyszczania i unieszkodliwiania do różnych rodzajów ścieków i odpadów oraz wskazać ich zalety i wady
U2.	Potrafi dobrać proces jednostkowy lub metodę unieszkodliwiania do danych odpadów i ścieków	Potrafi dobrać krytycznie proces jednostkowy lub metodę unieszkodliwiania do danych ścieków i odpadów	Potrafi dobrać krytycznie proces jednostkowy lub metodę unieszkodliwiania do danych ścieków i odpadów oraz zanalizować kryteria doboru
U3.	Potrafi scharakteryzować technologie pro-środowiskowe	Potrafi zaproponować konkretne rozwiązanie w zakresie technologii pro-środowiskowych	Potrafi zaproponować konkretne rozwiązanie w zakresie technologii pro-środowiskowych i uzasadnić wybór

Zestawienie zbiorcze form osiągnięcia efektów uczenia się							
Efekt uczenia się	Wykład W	Ćwiczenia ĆW	Seminarium S	Projekt P	Ćwiczenia terenowe ĆT	Laboratorium L	Praca dyplomowa PD
W1.	X						
W2.	X						
W3.	X						
U1.		X				X	
U2.		X				X	
U3.		X					
K1.	X	X					
K2.	X	X				X	
K3.	X	X					

Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe
Wykład z prezentacją multimedialną, dyskusja, ćwiczenia posługiwania się wiedzą zdobytą na wykładach oraz z literatury, ćwiczenia laboratoryjne.

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)	Obciążenie studenta studiów (h)	
	stacjonarnych	niestacjonarnych
Formy nakładu pracy studenta		
1) Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)	40	10
2) Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia, konwersatorium, laboratorium, projekt)	30	20
3) Udział w konsultacjach	2	2
4) Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2+3)	72	32
5) Praca własna studenta	53	93
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):	125	125
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):	5	5

Łączny nakład pracy studenta

Liczba godzin dydaktycznych na studiach		Praca własna studenta
stacjonarnych	niestacjonarnych	
10	24	Samodzielne przygotowanie się do wykładów i ich zaliczenia: przyswajanie notatek z wykładów.
16	25	Samodzielne przygotowanie się i udział w ćwiczeniach, samodzielne sporządzenie prac ćwiczeniowych.
17	20	Samodzielne przygotowanie się do zajęć laboratoryjnych, samodzielna realizacja sprawozdań.
10	24	Samodzielne studiowanie literatury.

Literatura obowiązkowa
1. Kowal A., Świderka-Bróż M.: Oczyszczanie wody, PWN, Warszawa, 2005.
2. Łomotowski J., Szpindor A.: Nowoczesne systemy oczyszczania ścieków, Arkady, 2002.
3. Bezak-Mazur E.: Fizykochemiczne metody analizy wód i ścieków, Wydawnictwa WSP, Kielce, 92.

4. Poradnik eksploatatora oczyszczalni ścieków, PZiITS, Poznań, 2011.

Literatura uzupełniająca

1. R. Gadzała-Kopciuch, B. Buszewski (red.): Fizykochemiczne metody analizy w chemii środowiska. Część I: Ćwiczenia laboratoryjne z analityki i kontroli w ochronie środowiska, WN UMK 2016.
2. Wandrasz J.: Gospodarka odpadami medycznymi, PZITS, Poznań, 2000.
3. Praca zbiorowa, Odpady chemiczne i naftowe, PZITS, Poznań, 2001.
4. Ustawa - Prawo Wodne.
5. Ustawa o odpadach.
6. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie warunków, jakie należy spełniać przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.
7. Dyrektywa Rady Unii Europejskiej nr 91/27/EWG dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych z dn. 21.05.1991.